Odszedł dr hab. inż. arch.
Paweł Kirschke, prof. uczelni

7 sierpnia 2026 roku, w wieku 71 lat, zmarł dr hab. inż. arch. Paweł Kirschke, prof. uczelni, przez ponad cztery dekady związany z Wydziałem Architektury Politechniki Wrocławskiej. Architekt, badacz i uznany ekspert w zakresie rewaloryzacji oraz adaptacji zabytków, ceniony nauczyciel akademicki i mentor wielu pokoleń architektów.

Swoją drogę na Wydziale Architektury Politechniki Wrocławskiej rozpoczął w 1974 roku jako student, a od 1982 roku był jego pracownikiem. Prowadził działalność naukową, dydaktyczną i projektową, aktywnie uczestnicząc również w życiu organizacyjnym Wydziału. W latach 2012–2014 kierował Zakładem Architektury Obiektów Społeczno-Usługowych, a od 1 stycznia 2020 roku do 30 września 2022 roku – Katedrą Architektury Użyteczności Publicznej, Podstaw Projektowania i Kształtowania Środowiska.

Stopień doktora uzyskał 29 czerwca 1993 roku, a doktora habilitowanego – 29 czerwca 2016 roku. Od 2018 roku pracował na stanowisku profesora uczelni.

Praktyka projektowa i wiedza ekspercka

Przez wiele lat prowadził aktywną praktykę architektoniczną. Jego dorobek obejmował liczne autorskie projekty architektoniczno-budowlane; przy wielu z nich pełnił funkcję głównego projektanta. Brał również udział w kilkunastu konkursach architektonicznych, a osiem współtworzonych przez niego projektów uzyskało nagrody lub wyróżnienia.

W latach 90. zdobywał doświadczenie zawodowe za granicą – na Sycylii oraz w Wiedniu, gdzie współpracował z uznaną pracownią Requat & Reinthaller & Partner.

Wieloletnią działalność zawodową i naukową rozwijał wspólnie z żoną, dr hab. inż. arch. Krystyną Kirschke. W ramach Kirschke Pracowni Projektowej, działającej we Wrocławiu od 1992 roku, przygotowywali projekty, badania historyczno-architektoniczne, studia, ekspertyzy oraz wytyczne konserwatorskie służące ochronie i odpowiedzialnej adaptacji zabytkowych budynków.

W późniejszym okresie coraz ważniejsze miejsce w jego działalności zajmowała rola eksperta. Przygotowywane przez niego specjalistyczne opracowania wspierały projektowanie i realizację dużych, złożonych inwestycji, zwłaszcza obejmujących rewaloryzację i adaptację obiektów zabytkowych. Współpracował w tym zakresie z uznanymi pracowniami architektonicznymi, m.in. Grupą 5 Architekci, Maćków Pracownią Projektową, Archicomem oraz Autorską Pracownią Projektową Konarzewski.

Potrafił przekładać wyniki badań na konkretne decyzje projektowe, łącząc perspektywę badacza, architekta, eksperta i użytkownika. Jego opracowania pomagały rozpoznawać najważniejsze wartości istniejących budynków oraz wyznaczać możliwe kierunki ich dalszego użytkowania i przekształcania.

Ważną część jego dorobku stanowiły prace związane z wrocławskimi domami handlowymi Feniks, Złota Korona i Renoma, kompleksem Dworca Głównego PKP, dawną piekarnią Mamut oraz Browarem Piastowskim. Przygotowywał również opracowania dotyczące Pałacu Wallenberg-Pachaly we Wrocławiu, Domu Towarowego Bracia Jabłkowscy w Warszawie i Domu Medyków przy ul. Grzegórzeckiej w Krakowie.

Należał do zespołu autorskiego Maćków Pracowni Projektowej odpowiedzialnego za rewaloryzację i rozbudowę Renomy. Wspólnie z Krystyną Kirschke opracował ekspertyzy i wytyczne konserwatorskie dla Dworca Głównego we Wrocławiu, wspierające realizację projektu Grupy 5 Architekci. Kirschke Pracownia Projektowa pełniła również funkcję konsultanta konserwatorskiego przy adaptacji dawnej piekarni Mamut na kompleks domów akademickich BaseCamp.

W latach 2017–2019 Paweł Kirschke był także pełnomocnikiem Kanclerza Politechniki Wrocławskiej podczas przebudowy siedziby Wydziału Architektury.

Badacz i znawca architektury Wrocławia

W centrum jego zainteresowań znajdowały się obiekty użyteczności publicznej, zwłaszcza te wpisane w historyczną zabudowę śródmiejską, oraz zagadnienia ochrony, rewaloryzacji i adaptacji zabytków do nowych funkcji.

Szczególne miejsce w jego pracy zajmowały wrocławskie domy towarowe i handlowe. Tematyce tej poświęcił rozprawę doktorską „Architektura wrocławskich domów towarowych i handlowych oraz ich rola centrotwórcza na obszarze Starego Miasta we Wrocławiu", przygotowaną pod kierunkiem prof. Ernesta Niemczyka.

Jego dorobek publikacyjny obejmował ponad 100 prac, w tym trzy książki, podręcznik, 34 artykuły naukowe oraz ponad 20 rozdziałów w monografiach i książkach. Był także autorem kilkudziesięciu ekspertyz, studiów, raportów i opracowań projektowych. Jego prace ukazywały się również w międzynarodowych czasopismach naukowych, a wyniki badań prezentował podczas konferencji krajowych i zagranicznych.

Paweł Kirschke potrafił w wyjątkowy sposób łączyć wiedzę badacza z doświadczeniem architekta. W swojej pracy stosował i rozwijał metodę „research by design" – badania przez projektowanie. Projekt traktował nie tylko jako rezultat, lecz także jako narzędzie poznawania budynku, sprawdzania możliwych rozwiązań i poszukiwania równowagi pomiędzy ochroną historycznych wartości a potrzebami współczesnych użytkowników.

Nauczyciel i mentor

Doświadczenia naukowe, eksperckie i projektowe stanowiły podstawę jego dydaktyki. Wykłady Pawła nigdy nie były oderwane od rzeczywistości – opierał je na konkretnych budynkach, prowadzonych badaniach, decyzjach projektowych i doświadczeniach zdobytych podczas realizacji. Pokazywał studentom nie tylko końcowy efekt, ale również drogę prowadzącą od rozpoznania problemu do odpowiedzialnego rozwiązania.

Prowadził autorskie wykłady i studia projektowe, seminaria dyplomowe, praktyki oraz warsztaty. Ważną częścią kształcenia były organizowane przez niego wycieczki studialne oraz spotkania w realizowanych obiektach. Uczył studentów poznawania architektury bezpośrednio – poprzez przestrzeń, materiał, detal, sposób użytkowania oraz rozmowę z osobami uczestniczącymi w procesie projektowym i inwestycyjnym.

Jego działalność dydaktyczna miała również wymiar międzynarodowy. Prowadził praktyki i warsztaty studenckie we współpracy z VUT w Brnie, Universität Konstanz, Technische Universität Graz, Technische Universität Braunschweig oraz Rotterdam Academy of Architecture and Urban Design. Organizował także zagraniczne wycieczki studialne, pozwalające studentom poznawać architekturę w jej kulturowym i przestrzennym kontekście.

Był promotorem 260 prac magisterskich i 55 inżynierskich. Na prowadzone przez niego dyplomy niemal nigdy nie było wolnych miejsc. Studenci cenili jego ogromną wiedzę i doświadczenie, a zarazem szacunek dla ich pomysłów i samodzielności.

Kilkanaście prac przygotowanych pod jego opieką zdobyło prestiżowe nagrody i wyróżnienia, m.in. Schinkelpreis w międzynarodowym konkursie im. Karla Schinkla w Berlinie, pierwszą nagrodę w konkursie „Miedź w Architekturze", nagrody w konkursie „Architecture at Zero" organizowanym przez American Institute of Architects California oraz wyróżnienie Wrocławska Magnolia.

Był promotorem trzech ukończonych rozpraw doktorskich oraz opiekunem kolejnych badań prowadzonych przez młodych naukowców. Uczestniczył również w licznych komisjach doktorskich i habilitacyjnych oraz recenzował rozprawy i publikacje naukowe.

Jako koleżanki i koledzy zapamiętamy Pawła jako dobrego towarzysza, mądrego szefa i uważnego mentora. Wspierał nas w rozwoju i pomagał w trudnych sytuacjach – zawsze subtelnie i z szacunkiem dla zdania oraz potrzeb drugiego człowieka.

Kierował, nie narzucając. Pomagał, nie odbierając sprawczości

Potrafił dostrzec potencjał młodszych pracowników i zachęcał ich do podejmowania nowych wyzwań, ról i odpowiedzialności. Dzielił się doświadczeniem, mądrze doradzał i mobilizował do pracy, pozostawiając jednocześnie przestrzeń na samodzielne decyzje i własną drogę. Nie zabiegał o to, by być na pierwszym planie – potrafił pozostać w tle i z życzliwością cieszyć się z rozwoju oraz sukcesów innych. Robił to z właściwą sobie skromnością, spokojem i klasą.

Ważny był dla niego rozwój Katedry i całego Wydziału. Pozostaną z nami rozmowy przy kawie i cieście – o świecie, architekturze i dobrej dydaktyce – które często stawały się źródłem mądrych inspiracji.

Za swoją działalność został uhonorowany m.in. Złotą Odznaką Politechniki Wrocławskiej w 1996 roku, Srebrnym Medalem za Długoletnią Służbę w 2009 roku, Złotym Medalem za Długoletnią Służbę w 2020 roku oraz Medalem Komisji Edukacji Narodowej. Był wielokrotnie nagradzany przez władze Wydziału i kolejnych rektorów Politechniki Wrocławskiej, w tym dziesięcioma nagrodami Rektora.

Pozostaną jego książki, publikacje, ekspertyzy i realizacje obecne w przestrzeni Wrocławia. Najważniejszą częścią jego dziedzictwa są jednak ludzie: studenci, doktoranci, architekci i współpracownicy, których uczył, wspierał i inspirował.

Żegnamy cenionego architekta i badacza, wybitnego znawcę architektury domów towarowych i handlowych, eksperta i opiekuna dziedzictwa miasta, ale przede wszystkim serdecznego i życzliwego człowieka – naszego kolegę, nauczyciela i mentora.

Rodzinie i Bliskim składamy wyrazy najgłębszego współczucia.

Ceremonia pogrzebowa rozpocznie się 18 sierpnia 2026 r. o godz. 11.20 w kaplicy na Cmentarzu Osobowickim we Wrocławiu.

Tęsknimy za Tobą, Pawle.

Koleżanki, koledzy i cała społeczność Wydziału Architektury Politechniki Wrocławskiej